



A Hajnal István Kör
Társadalomtörténeti
Egyesület 2024.
évi konferenciája

2024 / 08 / 22–24.
BÉKÉSCSABA
CSABAGYÖNGYE
KULTURÁLIS KÖZPONT

**SZEMÉLYES FORRÁSOK –
MEGÉLT TÖRTÉNELEM**



08. 22. csütörtök

PLENÁRIS ÜLÉS

Helyszín: Csabagyöngye Kulturális Központ –
Panoráma terem

MEGNYITÓ ÉS KÖSZÖNTŐ

- 13.30- **Dobszay Tamás**, a Hajnal István Kör elnöke
13.45
- 13.45- **Kövér György:** A történész levelesládája
14.15
- 14.15- **Kovács Éva:** Kihívások, kelepccék, zsákutcák:
14.45 Kalandozás a személyes források
útvesztőiben
- 14.45- *Szünet*
15.30





A személyes források használatának elméleti és módszertani kérdései	Személyes források a társadalomtudományokban	Traumák elbeszélése személyes forrásokban I.
<i>Szekcióvezető: Gyáni Gábor</i> <i>Helyszín: Békés Megyei Könyvtár – előadóterem</i>	<i>Szekcióvezető: Klement Judit</i> <i>Helyszín: Napsugár Bábszínház – Ursinyi-Beliczey Kúria</i>	<i>Szekcióvezető: Koloh Gábor</i> <i>Helyszín: Munkácsy Mihály Múzeum – Pátkai Ervin Terem</i>
15.30-15.50	Lukács Anikó: Személyes iratokon innen és túl: családi és személyi fondok gyűjtése Budapest Főváros Levéltárában	Szabari Vera: A személyes források ereje. A magyar szociológia története a narratív szakmatörténeti életútinterjúk tükrében
Bögre Zsuzsanna: Az elbeszélhetetlen traumák megismerésének esélye személyes dokumentumokban. (Módszertani kérdések feszegetése)	15.50-16.10	Velkey Ferenc: Üres lapok (üres napok) Széchenyi István naplójában
Ale Éva: Személyes források használata a szociográfiákban	Huhák Heléna: A kert és a zongora	16.10-16.30
Kovács Janka: Szóra bírható-e az elmebeteg? A páciens perspektívája a 19. századi magyarországi pszichiátriai kórtörténetekben	Lászlófi Viola: A kiszolgáltatottság anatómiája vagy kiszolgáltatottak autonómiája? Egy szociológiai kutatás nyersanyagának újraértelmezési lehetőségei	Erdész Ádám: „Kívülről majdnem úgy néz ki, mintha élénk” A Kner familia tagjai a családot ért tragédiákról (1940–1949)
16.30-16.50 <i>Vita</i>		
16.50-17.10	Kondorosy Csenge: Személyes és személytelen lokalitás. Egy Veszprém-környéki kistelepülés eltérő olvasatai statisztikák és mélyinterjúk alapján	Svégel Fanni: Karrier két személyre: egy néprajzkutató házaspár levelezése
Nagy Adél: Egy trauma átírása – Pauk Anna holokauszt túlélő visszaemlékezéseinek elemzése	17.10-17.30	Takács Tibor: Esemény és emlékezet: képzelt riportok az 1973-as miskolci popfesztiválról
Lisztes Nikolett: Tükörcsodák – Zichy Antal Autobiográfiája	Szívós Erika: A túlélés narratívái: a pesti gettó tapasztalat-története személyes források tükrében, 1944–45	17.30-17.50
Ispán Ágota Lídia: Online emlékezetközösségek: az egyéni és kollektív emlékezet új szinterei	Burány Judit: „Négy” – Tetoválás: Tűr, Tilt, Támogat?	Schweininger Péter: Memoár, napló és levél tükrében egy sváb kitelepítés. Egykori szári emberek írásai az 1944 és 1947 közötti emlékeikről
17.50-18.30 <i>Vita</i>		
19.00-	Vacsora <i>Helyszín: Békés Megyei Könyvtár – „Kollabor”</i>	



08. 23. péntek

A mindennapi tapasztalat elbeszélése naplók, emlékezések és levelezés metszéspontjain I.

Szekcióvezető: Tóth Árpád
Helyszín: Békés Megyei Könyvtár – előadóterem

A levelezés normája és sokfélesége

Szekcióvezető: Cieger András
Helyszín: Napsugár Bábszínház – Urszinyi-Beliczey Kúria

Traumák elbeszélése személyes forrásokban II.

Szekcióvezető: Szívós Erika
Helyszín: Munkácsy Mihály Múzeum – Pátkai Ervin Terem

- 9.00-9.20 **Czinege Szilvia:** Kommunikációs színterek Széchenyi István leveleiben
- 9.20-9.40 **Vigh Barbara:** Átutazások, avagy Pest és Buda közötti mozgások reformkori naplókból
- 9.40-10.00 **Kovács Réka:** Érzékelt tér – Térhasználati szokások a 19. századi Debrecenben, ego-dokumentumok tükrében
- 10.00-10.20 *Vita*
- 10.20-10.40 **Lugosi András:** „Tiszta szív”, „religió”, „eszményi szerelem” és „Pestnek aljasságai”: megírható-e a reformkori pest-budai prostitúció személyes története?
- 10.40-11.00 **Kádár Ágota:** Madarász Adeline mindennapjai
- 11.00-11.20 **Kiss Zsuzsi:** „... és nem gondolok többet a házasság dolgára” – egy budapesti szingli nő naplója 1938/39-ből
- Forgács Hajnalka:** XIX. századi magyar és német levelezőkönyvek összehasonlítása
- Bodovics Éva:** Egy árvíz személyes tapasztalatának nyomában: segélykérő levelek 1876-ból
- Gliga Evelin:** Erzsébet császárné tengeri utazása udvarhölgyi és főudvarmesteri levelezések tükrében (1890)
- Borbás Andrea, Csiszár Gábor:** Női levelek Ady Endréhez
- Heltai Gyöngyi:** A színházi ügynöki szakma gyakorlata amerikai-magyar viszonylatban Edmund Pauker (1887–1962) levelezése tükrében
- Farkas Gyöngyi:** „... jusson mindenkinek vendég...” Érdemesség és igazságosság értelmezései fizetővendég-szolgálattal kapcsolatos panaszlevelekben (1960-as évek)
- Csapody Tamás:** A történész naptára (Spira György Borban)
- Bencsik Rita:** Személyes és kollektív traumák elbeszélése egy katonatiszt memoárjában
- Pap Péter István:** Személyesség a köbön. A békéscsabai Adria Cipőgyár és tulajdonosa, Mayerhoffer István 1945–46-os története a családi elbeszélések, a politikai rendőrség vizsgálati anyaga és egy fiatal kutató pályaindulása tükrében
- Kiss Henrietta:** „Tizenkét hét a pokolban” – a budai Vár 1944–45. évi ostroma a személyes dokumentumok tükrében
- Szélpál Livia:** Fahidi Éva emlékiratai – A Dolgok Lelke és A szerelem alanya és tárgya – mint megélt történelem
- Frojimovics Kinga, Kovács Éva:** Az emlékiratok különös (utó)élete – A Szamosi és a Perlaszka memoár

11.20-12.00 *Vita*

12.00- Ebédszünet

13.30 *Helyszín: Békés Megyei Könyvtár – „Kollabor”*



A mindennapi tapasztalat elbeszélése naplók, emlékezések és levelezés metszéspontjain II.

Az erőszak emlékezete

Nagy idők emlékezete I.

Szekcióvezető: Tóth Árpád
Helyszín: Békés Megyei Könyvtár – előadóterem

Szekcióvezető: Tomka Béla
Helyszín: Napsugár Bábszínház – Urszinyi-Beliczey Kúria

Szekcióvezető: Bódy Zsombor
Helyszín: Munkácsy Mihály Múzeum – Pátkai Ervin Terem

13.30-
13.50

Kovács Evelin: „Nem akarok a naplójába kerülni, már úgyis sokan vannak benne.” A női-férfi viszony alakulása egy barcsi tanítónőjelölt második világháborús naplója tükrében

Bartha Ákos: Az Áchim-ügy hosszú árnya: Bajcsy-Zsilinszky Endre és Békéscsaba

Fleisz János: Nagyvárad 20. század eleji ábrázolása a visszaemlékezésekben

13.50-
14.10

Szécsényi Mihály: „Az utolsó nyár Pakson” - esettanulmány

Szabó Róbert: Emlékezet vagy emlékeztetés? Háborús bűnösök és a megélt történelem

Kis Attila: Női naplók a Tanácsköztársaság idején (Szekeres Margit, Tormay Cécile, Tarczay Gizella).

14.10-
14.30

Bata Tímea: Batyuban talált örökség: levelezés katonaság idején, 1954–1956

Fóris Ákos: A keleti hadműveleti területeken élő nők és a magyar katonák szexuális kapcsolatának ábrázolása a magyar ego-dokumentumokban

Vörös Boldizsár: Egy emlék – különböző kontextusokban. Herczeg Ferenc írásai fogságáról a Magyarországi Tanácsköztársaság idején

14.30-
14.50

Müller Rolf: Nem semmi – erőszakalkalmazók az erőszakról

Eőry Gabriella: Az angliai magyar emigráció 1945 után

14.50-15.10 *Vita*



Fortepan 84081



A paraszti emlékezet konstrukciói

Szekcióvezető: **Szilágyi Márton**
Helyszín: Békés Megyei Könyvtár – előadóterem

A középkor és koraiújkor kivételes forrásai

Szekcióvezető: **Novák Veronika**
Helyszín: Napsugár Bábszínház – Urszinyi-Beliczey Kúria

Nagy idők emlékezete II.

Szekcióvezető: **Bódy Zsombor**
Helyszín: Munkácsy Mihály Múzeum – Pátkai Ervin Terem

15.10-15.30 **Fata Márta:** Magyarországi német parasztkronikák

Gulyás László Szabolcs: Birtoktörténeti tudás és személyes interpretáció a középkor végi Bihar vármegyében

Mucsi András: B. Szabó István önéletírása

15.30-15.50 **Koloh Gábor:** Az emlékező paraszt. Bőcsi és ráckevei parasztcsaládok emlékezései

Halmágyi Miklós: Megélt történelem és önéletrajz-kezdmények Békés megye középkori történetében

Sebők Balázs: A Lehel Hűtőgépgyár – az egykori vezérigazgató szemével

15.50-16.10 **Berecz Ágoston:** Nem-elit éndokumentumok használata a közösségi identifikáció kutatásában: román memoárok, naplók a hosszú 19. századból/századról

Borbély Zoltán: A 17. századi magyar országgyűlések kultúr-történeti megközelítése Szemere Pál naplóján keresztül

Paár Ádám: Az európai egyesülés folyamata emlékiratok tükrében

16.10-16.30 **„Mecser Szilvia:** Háborús emlékezet mint paraszti írásbeliség. Mecser József, a 2. magyar hadsereg egykori honvédjének emlékirata alapján”

16.30-17.00 *Vita*

17.00 **A Hajnal István Kör 2024. évi közgyűlése**

Helyszín: Csabagyöngye Kulturális Központ – Panoráma terem

18.30 **A Benda-díj átadása – Laudáció és a díjazott előadása**

19.30 **Fogadás**

Helyszín: Csabagyöngye Kulturális Központ Terasz + Casino



Fortepan 199782



08. 24. szombat

A napló használatai

Szekcióvezető: **Velkey Ferenc**

Helyszín: Békés Megyei Könyvtár – előadóterem

9.00-
9.20 **Heil Kristóf Mihály:** Egy aljegyző naplója. Sréter János visszaemlékezései, mint a jogtörténet különös forrása

9.20-
9.40 **Dede Franciska:** „... kedvenc sportom posztumusz dolgokat írni” Justh Zsigmond naplójegyzetei a levelei, a szépprózája és a publicisztikája tükrében

9.40-
10.00 **Kaba Eszter:** „Szibériai angyalok” – a hadifogolytáborok női látogatói

10.00-
10.20

10.20-10.40 *Vita*

10.40-
11.00 **Csajányi Melinda:** ÉN VAGYOK. Étem és láttam a '30-as évek első felében Magyarországon (Hat nő és tizenegy férfi tükre a '30-as évek Magyarországról)

11.00-
11.20 **Gucsá Magdolna:** Papa chéri, a „nemkívánatos idegen” – Franciaország német megszállásának egyéni és kollektív tapasztalatai a Szittya család írásain keresztül

11.20-
11.40 **Héjjas Flóra:** Karinthy Ferenc naplójának vizsgálati és elemzési lehetőségei

11.40-
12.00

12.00-12.20 *Vita*

12.20-14.00 Ebéd

A professzió helyzetének és határainak megjelenítése a személyes forrásokban

Szekcióvezető: **Keller Márkus**

Helyszín: Napsugár Bábszínház – Urszinyi-Beliczey Kúria

Tóth Árpád: Egy fiatal értelmiségi útkeresése, karriertervei és stratégiai döntései a reformkorban. Pápay Károly mérnök ambíciói és életpályája naplója tükrében

Tátrai Viktor: A rendőri munka profeszszionalizációjának és a deprofessionalizációjának vizsgálati lehetőségei emlékiratokon keresztül (1867–1920)

Kerepeszki Róbert: A bűnüldözés személyes „valósága”. Kriminálisztikai tapasztalat és szakmai identitás a 19/20. századi rendőri egodokumentumokban”

Egry Gábor: Vándorló kérelmek. Tanárok, adminisztratív centralizáció és poszt-birodalmi államépítés Romániában

Kappanyos Ilona : Sabin-csepp és hóvíhar: toposzok a nyugdíjas védőnőkkel készített életinterjúkban

Czinke András: Életstratégiák, fordulóponatok, identitást befolyásoló tényezők egy ózdi munkáséletpálya tükrében: Buda Sándor ózdi munkás élete

Tóth Judit: „Ahogy én csinálom”. Egy kisegítő gazdaság létrejötte és működése a Kádár-korszakban

Rácz Márk: Személyes források és megélt történelem az egykori marxizmus-leninizmus oktatók visszaemlékezéseinek tükrében

Előadók

Ale Éva • ELTE Társadalomtudományi Kar
Bartha Ákos • HUN-REN BTK Történettudományi Intézet
Bata Tímea • Néprajzi Múzeum
Bencsik Rita • PPKE-BTK Szociológia mesterszak
Benda Borhála • történetész
Berecz Ágoston • Intézet a novejšo zgodovino, Ljubljana
Berecz Anita • Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Bodovics Éva • MNL Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Levéltára
Bódy Zsombor • ELTE Társadalomtudományi Kar
Borbás Andrea • Petőfi Irodalmi Múzeum
Borbély Zoltán • Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Böge Zsuzsanna • PPKE, Szociológia Intézet
Brandt Juliane • történetész
Burány Judit Rita • NKE-HDI, Pestújhelyi Általános Iskola
Buzgó Gábor • Debreceni Egyetem/Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár
Cieger András • HUN-REN BTK Történettudományi Intézet
Czinege Szilvia • HUN-REN BTK Történettudományi Intézet
Czinke András • Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Czoch Gábor • ELTE BTK Atelier Interdiszciplináris Történelmi Tanszék
Csajányi Melinda • Bartók Béla Művészeti Szakgimn. és Alapfokú Művészeti Iskola
Csapody Tamás • Semmelweis Egyetem Magartartástudományi Intézet
Császár Gábor • ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium
Deák Ágnes • SZTE BTK Modernkori Magyar Történelmi Tanszék
Dede Franciska • Lipták Dorottyá Sajtótörténelmi Kutatócsoport, OSZK
Doboszy Tamás • ELTE BTK Új- és Jelenkori Magyar Történelmi Tanszék
Egy Gábor • Politikátörténelmi Intézet
Eöry Gabriella • független kutató
Erdész Ádám • MNL Békés Megyei Levéltára
Farkas Gyöngyi • történetész
Fata Marta • Inst. für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde (Tübingen)
Fleisz János • Sapientia Varadiensis Alapítvány
Forgács Hajnalka • történetész
Förös Ákos • ELTE BTK Történelem Segéd tudományai Tanszék
Frojmovic Kinga • Vienna Wiesenthal Institute for Holocaust Studies
Gáva Szabina • ELTE Modernkori Magyarország Doktori program
Gerhardt Péter • Budapest Főváros Levéltára
Gliga Evelin • Debreceni Egyetem
Gucsá Magdolna • Közép-Európai Művészettörténelmi Kutatóintézet
Gulyás László Szabolcs • Nyíregyházi Egyetem
Gyáni Gábor • HUN-REN BTK Történettudományi Intézet
Hajmáczky Tamás • Veszprémi Érseki Főiskola
Halmágyi Miklós • Magyar Nemzeti Levéltár Békés Vármegyei Levéltára
Halmos Károly • ELTE BTK Gazdaság- és Történettudományi Tanszék
Heil Kristóf Mihály • HUN-REN-ELTE Jogtörténelmi Kutatócsoport
Heltai Gyöngyi • Vietnam National University
Héjasz Fára • Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Történelemtud. Doktori Iskola
Horváth Gyula • ELTE BTK Gazdaság- és Történelemtudományi Tanszék
Huhák Heléna • HUN-REN BTK Történettudományi Intézet
Ispán Ágota Lidia • HUN-REN BTK Néprajztudományi Intézet
Kaba Eszter • Főti Városi Könyvtár és Információs Központ
Kádár Ágota • BBTE Történelem, Civilizáció, Kultúra Doktori Iskola
Kapanyos Anna • ELTE BTK Gazdaság- és Történelemtudományi Tanszék

Keller Márkus • ELTE Társadalomtudományi Kar
Kerepeszki Róbert • Debreceni Egyetem Történelmi Intézet
Kis Attila • ELTE BTK Történelemtudományi Doktori Iskola
Kiss Henrietta • Várkapitányság Nonprofit Zrt.
Kiss Zsuzsi • ELTE Társadalomtudományi Kar
Klement Judit • HUN-REN BTK Történettudományi Intézet
Koloh Gábor • HUN-REN BTK Történettudományi Intézet
Kondorosy Csenge • ELTE BTK Atelier Interdiszciplináris Doktori Program
Kovács Éva • HUN-REN TK/Vienna Wiesenthal Institute for Holocaust Studies
Kovács Evelin • Néprajzi Múzeum
Kovács Janka • HUN-REN BTK Történettudományi Intézet
Kovács Noémi • történetész
Kovács Réka • Debreceni Egyetem, Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola
Kövecz György • ELTE BTK Gazdaság- és Történelemtudományi Tanszék
Lászlófi Viola • HUN-REN – CEU
Lisztes Nikolett • MTA Könyvtár és Információs Központ
Lugosi András • független kutató
Lukács Anikó • Budapest Főváros Levéltára
Mecser Szilvia • ELTE BTK Atelier Interdiszciplináris Doktori Program, PhD hallgató
Mucsi András • Szegedi Kis István Református Gimnázium
Müller Rolf • Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára
Nagy Adél • Holokauszt Emlékközpont
Novák Veronika • ELTE BTK Középkori és Kora Újkori Egyetemes Történelmi Tanszék
Oláh Tamás • történetész
Pádr Ádám • Pázmány P. Katolikus Egyetem, Méltányosság Politikaelemző Központ
Pap József • Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Pap Péter • Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára
Papp Andrea • történetész
Rácz Márk • Virányos Általános Iskola
Ring Orsolya • ELTE BTK Történelem Segéd tudományai Tanszék
Rózsa Sándor • Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
Schrek Katalin • Debreceni Egyetem
Schweiningger Péter • ELTE BTK Történelem Segéd tudományai Tanszék
Sehök Balázs • EKKE Jászberényi Campus
Svégel Fanni • ELTE BTK Történelemtudományi Doktori Iskola
Szabari Vera • ELTE Társadalomtudományi Kar
Szabó Róbert • ELTE BTK Történelemtudományi Doktori Iskola
Szécsényi Mihály • Budapest Főváros Levéltára
Szélpál Livia • SZTE BTK Angol Tanszék, adjunktus
Sziliágyi Adrienn • HUN-REN BTK Történettudományi Intézet
Sziliágyi Márton • ELTE BTK XVIII-XIX. századi Magyar Irodalomtörténelmi Tanszék
Szívós Erika • ELTE BTK Gazdaság- és Történelemtudományi Tanszék
Takács Tibor • Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára
Tamás Ágnes • SZTE BTK Jelenkortörténelmi Tanszék
Tátrai Viktor • ELTE BTK Történelemtudományi Doktori Iskola
Tomka Béla • SZTE BTK Jelenkortörténelmi Tanszék
Tóth Árpád • Miskolci Egyetem Történettudományi Intézet
Tóth Judit • történetész
Velkey Ferenc • Debreceni Egyetem
Vigh Barbara Bernadett • Debreceni Egyetem/Magyar Mezőgazd. Múzeum és Könyvtár
Vörös Boldizsár • HUN-REN BTK Történettudományi Intézet

Rendező:
Hajnal István Kőr
Társadalomtörténelmi
Egyesület

Társrendező:



Támogatók:

